

Notitie verantwoording groepsrisico bestemmingsplan 'Buitengebied'

1. Inleiding

Aan een bestemmingsplan dient een goede ruimtelijke onderbouwing ten grondslag te liggen. Dit betekent onder meer dat het thema externe veiligheid op een adequate wijze binnen het planproces in acht moet worden genomen.

In de procedure rond het bestemmingsplan 'Buitengebied' is onderzoek door de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, Directie Brandweer, verricht naar externe veiligheidsaspecten die met het plan samenhangen. Hierbij spelen de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid een rol.

De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan.

Naar aanleiding van het onderzoek en het concept-ontwerpbestemmingsplan geven diverse overlegpartners aan, dat er een beperkte verantwoording van het groepsrisico moet plaatsvinden. Voorliggende notitie bevat deze verantwoording. Bij deze verantwoording is het advies van de regionale brandweer nadrukkelijk betrokken.

In deze notitie zijn als uitgangspunt genomen de resultaten van risicoberekeningen die door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zijn gemaakt in de studie 'Externe veiligheid doorgaand spoor Kijfhoek'. Daarnaast worden in deze notitie de resultaten van Externe Veiligheid advisering van het bestemmingsplan Kijfhoek betrokken alsmede de externe veiligheidsrisico's als gevolg van een LPG – tankstation aan de Munnikensteeg, het transport van gevaarlijke stoffen per spoor, de A16, door de grond door buisleidingen en transport over de Oude Maas.

2. Achtergronden en inperking

Een beschouwing van het groepsrisico in het bestemmingsplan 'Buitengebied' kan plaatsvinden op basis van het transport van gevaarlijke stoffen welke invloed op het plangebied heeft. Uit onderzoek blijkt dat het LPG – tankstation, het rangeerterrein Kijfhoek, het vervoer van gevaarlijke stoffen door leidingen en over de spoorlijnen alsmede het transport over de weg A16 risicorelevante bronnen zijn.

Het groepsrisico veroorzaakt door het rangeerterrein Kijfhoek is in het kader van de verlening van de huidige milieuvergunning door de provincie voor het rangeerterrein verantwoord. Deze verantwoording is ook betrokken in de bestemmingsplan-procedure Rangeerterrein Kijfhoek. Aangezien in het onderhavige plan de bouw of vestiging van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten niet aan de orde is, wordt volstaan met een verwijzing naar de verantwoording van de externe veiligheidsrisico's rond de milieuvergunning en het bestemmingsplan "Rangeerterrein Kijfhoek".

Uit de genoemde uitgevoerde risicoanalyses komt naar voren dat het groepsrisico voor de omgeving van het rangeerterrein zich nog net onder de oriëntatiewaarde bevindt en dan ook geen belemmering vormt voor het vaststellen van het plan. Het invloedsgebied van het groepsrisico van het LPG – tankstation bedraagt 150 m¹. Aangezien het groepsrisico in de huidige situatie onder de oriëntatiewaarde ligt en het feit dat er sprake van een conserverend bestemmingsplan zal als gevolg hiervan het groepsrisico niet veranderen.

Ter hoogte van het plangebied vindt doorgaand spoorvervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Het plangebied ligt volledig binnen het invloedsgebied van dit vervoer. De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico door het doorgaande transport van gevaarlijke stoffen wordt niet overschreden. Door het toekomstig vervoer volgens de marktverwachting is er sprake van een toename van het groepsrisico tot 0,138 keer de oriëntatiewaarde. Door het toekomstig vervoer volgens het ontwerp Basisnet Spoor is er een marginale toename van het groepsrisico ten opzichte van het gerealiseerde vervoer in 2009, de factor ten opzichte van de oriëntatiewaarde blijft echter 0,021. De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico voor het doorgaand vervoer van gevaarlijke stoffen vormt dan ook geen belemmering voor het plan.

Uit een uitgevoerde kwantitatieve risicoanalyse komt naar voren dat het groepsrisico als gevolg van het wegvervoer van gevaarlijke stoffen over de A16 maximaal slechts 0,019 maal de oriëntatiewaarde bedraagt. Dit betekent dat het groepsrisico circa 50 keer kleiner is dan het ijkpunt. De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico voor het wegvervoer vormt dan ook geen belemmering voor het plan.

Door het plangebied lopen twee aardgastransportleidingen en een waterstofleiding. Uit risicoanalyserapporten komt naar voren dat het groepsrisico als gevolg van de drie leidingen minder dan 0,1 maal de oriënterende waarde voor het groepsrisico bedraagt. De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico voor het leidingtransport vormt dan ook geen belemmering voor het plan.

Nabij het plangebied vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats over het water. Het invloedsgebied van het vervoer van gevaarlijke stoffen over De Oude Maas ligt, gelet op de aard en omvang van dit vervoer ongeveer op 225 meter vanaf het midden van de vaarweg en reikt daarmee over een klein deel van het plangebied. De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico voor het transport over het water vormt dan ook geen belemmering voor het plan.

Het groepsrisico neemt dan ook als gevolg van het vaststellen van het bestemmingsplan niet toe. Op basis van de berekeningen wordt geconcludeerd dat de oriëntatiewaarde niet wordt overschreden.

De conclusie is dat er sprake is van een 'nihil' groepsrisico voor spoor-, wegvervoer, het vervoer over water en de hogedruk transportleidingen. Voor het overige is in overleg tussen gemeente en de lokale en regionale brandweer bepaald dat de verantwoording van het groepsrisico beperkt kan blijven tot de thema's beheersbaarheid en zelfredzaamheid.

3. Verantwoording

3.1. Beheersbaarheid

De beheersbaarheid is afhankelijk van de inzetbaarheid van hulpverleningsdiensten. De brandweer moet in staat zijn om haar taken goed uit te kunnen voeren om daarmee verdere escalatie van een incident te voorkomen. Hierbij kan gedacht worden aan het voldoende/adequaat aanwezig zijn van aanvalswegen en bluswatervoorzieningen, maar ook de brandweezorgnorm wordt hier onder geschaard. Hierbij hanteert de regionale brandweer richtlijnen zoals beschreven in de NVBR publicatie "Handleiding bluswatervoorziening en bereikbaarheid".

3.1.1. Bereikbaarheid

Uit bovengenoemde handreiking volgt het advies dat de percelen gelegen binnen de werkingssfeer van het bestemmingsplan 'Buitengebied' goed bereikbaar moet zijn voor de hulpverleningsdiensten via twee van elkaar onafhankelijke aanvalswegen, waardoor in geval van calamiteiten het plangebied bereikbaar is.

De lokale brandweer heeft aangegeven dat de bereikbaarheid goed is; het plangebied is via diverse ontsluitingswegen bereikbaar.

3.1.2. Bluswatervoorziening

Het plangebied is in voldoende mate voorzien van brandkranen. Aandachtspunt voor de toekomst is wel dat deze brandkranen ook beschikbaar blijven; dit in relatie tot de ambitie/missie van de waterleidingbedrijven om uitsluitend nog maar drinkwater te leveren en het leveren van bluswater verder terug te dringen (m.a.w. saneren van brandkranen in het plangebied).

Het plangebied en de omgeving daarvan zijn in voldoende mate voorzien van open water (sloten en vijvers) welke een bijdrage kunnen leveren voor het bluswater.

3.1.3. Zorgnorm

De brandweezorgnorm is een aanbevolen opkomsttijd die afhankelijk is van het soort object en de risico's voor de aanwezige personen. De opkomsttijd bestaat uit een optelsom van de uitruktijd en de aanrijdtijd. De uitruktijd betreft de tijd die men heeft vanaf het alarmeren totdat men gereed is om te vertrekken naar het plaats incident. De uitruktijd voor een beroepskorps ligt lager dan die van een vrijwillig korps, omdat de beroepsmedewerkers zich in de directe nabijheid van de kazerne bevinden. De streefwaarde voor de uitruktijd van een

beroepskorps is 1,0 minuut en voor een vrijwillige organisatie ca 3,5 minuten. De aanrijdtijd betreft de zuivere rijtijd.

De brandweer heeft aangegeven dat zij in de meeste gevallen binnen de zorgnorm in het plangebied aanwezig kan zijn.

3.2. Zelfredzaamheid

3.2.1. Zelfredzaamheid

De zelfredzaamheid geeft aan in welke mate de aanwezigen in het plangebied in staat zijn zich op eigen kracht in veiligheid te brengen. Binnen het invloedsgebied van de eerder genoemde risicobronnen bevinden zich verschillende (beperkt) kwetsbare objecten.

Voor een BLEVE van een volle LPG-wagon is een veiligheidszone van 140 meter van toepassing. Binnen de 140 meter – zone zijn geen bestemmingen aanwezig met (zeer) verminderd zelfredzame personen.

Bij het scenario voor het vrijkomen van een toxische wolk is het van belang dat de aanwezigen in het effectgebied binnen blijven en dat ramen, deuren en ventilatieopeningen worden gesloten. De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor risicocommunicatie. Het plangebied heeft een wegenstructuur die het mogelijk maakt dat er voor de mensen voldoende mogelijkheden zijn om over verschillende zijden op eigen kracht het gebied te verlaten.

De functie-indeling, de infrastructuur en nieuw te realiseren bebouwing kan op verschillende manieren op de zelfredzaamheid inspelen.

- Het gebouw zodanig inrichten dat de vluchtwegen van de risicobronnen aflopen;
- Ventilatie die centraal buitenwerking kan worden gezet;
- Het toepassen van zo min mogelijk glas aan de risicozijde;
- De gebouwen dusdanig ontwerpen zodat niet-verblijf ruimten als bergingen, keukens, wc's en trappenhuisen aan de gevaarszijde zijn geplaatst;
- Het gebouw loodrecht projecteren ten opzichte van de risicobronnen.

Voor de bestaande gebouwen in het plangebied zijn de bovengenoemde aandachtspunten niet relevant.

3.2.2. Ontvluchting

Bij een calamiteit kunnen de aanwezige personen op binnen het plangebied via verschillende ontsluitingswegen het gebied verlaten, zodat van de risicobron af kan worden gevlucht.

3.2.3. Risicocommunicatie

Het punt van risicocommunicatie zal door de gemeente moeten worden uitgevoerd in het kader van de gemeentelijke informatieplicht over de voorbereiding op en alarmering bij rampen.

4. Conclusie

In deze verantwoording is voor het gehele relevante plangebied “Buitengebied” het groepsrisico beschouwd voor de uitgangssituatie en voor de situatie, waarbij het planvoornemen gerealiseerd is. Het bestaande groepsrisico en de toename daarvan worden zo inzichtelijk. Uit de berekeningen is gebleken dat het groepsrisico als gevolg van het vaststellen van het plan niet toe neemt. Op basis van de berekeningen wordt geconcludeerd dat de oriëntatiewaarde niet wordt overschreden.

Daarom is er een beperkte verantwoording van het groepsrisico opgesteld. Daarbij is ingegaan op de beheersbaarheid en zelfredzaamheid. In het kader van zelfredzaamheid en hulpverlening is de bereikbaarheid voldoende gegarandeerd. Er zijn verschillende ontsluitingsroutes aanwezig en aanwezig kunnen het gebied via verschillende routes verlaten. De hulpdiensten kunnen het gebied op verschillende manieren het gebied in. Vaststaat dat vanuit deze aspecten geen bezwaren bestaan tegen de beoogde besluitvorming van het conserverend bestemmingsplan “Buitengebied1”.

Gelet op het feit dat de toename van het groepsrisico nihil is, er verschillende ontsluitingsmogelijkheden zijn voor “Buitengebied” en het feit dat er voldoende bluswatervoorzieningen aanwezig zijn, acht de gemeente deze situatie acceptabel.